

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 12 juni 2023

Onderwerp: advies op de beleidsnotitie basisvaardigheden 2023-2026

Geacht College,

Hartelijk dank voor uw adviesaanvraag op de beleidsnotitie basisvaardigheden 2023-2026. Wij complimenteren u met het feit dat in het voortraject partners en inwoners zijn betrokken. Dat vindt de Participatieraad heel waardevol. Ook waarderen we de grondige context, de vele concrete doelen en het uitgangspunt dat het vergroten van basisvaardigheden geen doel op zich is maar een vooral een middel om zo zelfstandig mogelijk te functioneren. Daarnaast onderschrijft de Participatieraad het idee om ervaringsdeskundigen in te zetten, te werken aan bekendheid en bewustwording en beter te signaleren en dit op te volgen.

Graag geven we u de volgende adviezen mee:

Sociaal wijkteam en gemeentelijke afdelingen met klantcontact

U heeft als doel om in het eerste kwartaal van 2023 een behoeftepeiling uit te voeren door sociaal werkers om de vraag van de sociaal werkers ten aanzien van laaggeletterdheid in beeld te krijgen. Wij adviseren te omschrijven over welke sociaal werkers u het heeft. Zwolle kent veel sociaal werkers, zowel professionals als vrijwilligers. Ook vrijwilligers, ambulante begeleiders, begeleiders bij beschermd wonen of bewindvoerders signaleren veel en kunnen hun cliënten attenderen op of ondersteunen bij cursussen en trainingen.

De Participatieraad waardeert het dat er een behoeftepeiling wordt uitgevoerd onder sociaal werkers maar adviseert om sowieso in te zetten op deskundigheidsbevordering rondom laaggeletterdheid ook wanneer sociaal werkers aangeven hieraan geen behoefte te hebben.

U heeft als doel om jaarlijks 10 NT1-ers en 10 NT2-ers vanuit de wijkteams door te verwijzen naar het Taalpunt Zwolle of naar Team Educatie Zwolle voor een intake. De Participatieraad vindt deze ambitie laag en ziet graag omschreven wat de reden is dat dit aantal gekozen is. Wij adviseren minimaal 10 inwoners per jaar per sociaal wijkteam door te verwijzen.

De gemeente is toegankelijk

We waarderen het dat de gemeente toegankelijk wil zijn, inzet op begrijpelijke teksten en aan alle medewerkers een schrijftraining biedt. Ook ondersteunen we dat u inzet op informatiepunten digitale overheid. De Participatieraad adviseert deze informatiepunten op diverse toegankelijke plekken in de stad

en wijken aan te bieden naast de informatiepunten in de bibliotheken. Denk aan diverse wijkcentra of verzorgingshuizen.

Communicatie

U schrijft *'Naast aandacht voor onze eigen communicatie met inwoners, zoals begrijpelijke brieven en heldere informatie op onze website, de gemeentepagina in de Swollenaar en andere kanalen onderzoeken we met samenwerkingspartners wat nodig is om laaggeletterden te bereiken.'* We adviseren te omschrijven wat u verstaat onder 'andere kanalen' en naast schriftelijke communicatie ook te communiceren door middel van beeld, geluid en pictogrammen.

Daarnaast schrijft u dat u *'zichtbaar aanwezig wilt zijn tijdens de Week van Lezen en Schrijven.'* Wij waarderen deze ambitie maar adviseren om continue en op diverse laagdrempelige plekken, zichtbaar te zijn. Herhaling is de kracht van de boodschap. Investeren in diverse vindplaatsen is belangrijk. Denk aan huisartsen of scholen. Het is ook belangrijk dat de medewerkers bij deze 'vindplaatsen' gefaciliteerd, geïnformeerd of getraind worden om signalen te herkennen.

Volwassenen: het vergroten van het effect van het taalaanbod

U heeft als doel:

- Tussen 2023 en 2027 nemen 100 NT1-ers deel aan een aanbod om hun taalvaardigheden te vergroten.
- Tussen 2024 en 2027 nemen 50 NT1-ers deel aan een aanbod om rekenvaardigheden te vergroten.
- Tussen 2024 en 2027 nemen 50 NT1-ers deel aan een aanbod om digitale vaardigheden te vergroten.

In hoofdstuk 7 schrijft u over de beschikbare middelen en mogelijkheden. Er zijn veel mogelijkheden. Gezien de bovenstaande ambitie lijken de kosten erg hoog in verhouding met het aantal mensen dat deelneemt aan het aanbod. We adviseren deze aantallen te onderbouwen en transparantie in de kosten te geven. Verder zien we graag dat structurele inbedding geborgd wordt zodat bovenstaand aanbod niet eenmalig is maar doorgang vindt.

U schrijft over het houden van een 'klantreizen'. Wij adviseren te omschrijven wat u hieronder verstaat.

Integrale aanpak en ervaringsdeskundigheid

De Participatieraad ondersteunt nadrukkelijk de gemeente met haar inzet op een integrale aanpak. We adviseren een combinatie aan te bieden van formeel, informeel en non-formeel aanbod. Wanneer inwoners starten bij het non-formele aanbod kan dat drempelverlagend werken richting het formele aanbod. Wanneer vrijwilligers en professionals lage basisvaardigheden signaleren kunnen zij inwoners verder helpen richting formeel aanbod. Uiteraard is maatwerk belangrijk, dient de inwoner het uitgangspunt te zijn en moet leren vooral leuk zijn. Hierbij kunnen ervaringsdeskundigen een grote rol spelen.

Op pagina 23 schrijft u: *'We brengen samen met maatschappelijke partners in kaart hoe het aanbod non-formele en informele volwasseneneducatie eruitziet. Hierbij brengen we ook in kaart waar kansen en mogelijkheden liggen.'* We adviseren hier ervaringsdeskundigen en andere inwoners te betrekken. Het is juist bij het in kaart brengen wat er nodig is, erg belangrijk om niet vanuit aanbieders te denken maar

vanuit wat inwoners nodig hebben. Datzelfde geldt ook voor een ander doel dat u voor ogen hebt *‘versterken en/of ontwikkelen een non-formeel (en formeel) aanbod voor reken- en digitale vaardigheden.’*

Wij complimenteren u dat u inzet op het bereik vergroten via werkgevers. De Participatieraad adviseert om mogelijkheden die er zijn voor werkgevers nog meer onder de aandacht te brengen.

Daarnaast waarderen wij het initiatief van DeltaWonen om het congres Laaggeletterdheid te organiseren voor samenwerkingspartners, leveranciers en andere relaties en hiermee de bewustwording van laaggeletterdheid te vergroten. Wij adviseren dit te stimuleren bij andere corporaties.

Specifiek voor kinderen en jongeren: preventie van laaggeletterdheid

We waarderen het dat u specifiek aandacht hebt voor kinderen en jongeren en het Jongerenplatform en de Jongerenraad betreft. Daarnaast adviseren we om ook in te zetten op het informele circuit zoals een bezoek brengen aan jongeren bij hangplekken. Daarnaast adviseren we om te omschrijven op welke wijze het uitvoerend personeel (docenten) in het (speciaal) onderwijs hierbij betrokken worden en op welke wijze (jonge) ervaringsdeskundigen hierbij een rol spelen zodat meer jongeren bereikt worden.

Monitoren, evalueren en verbeteren

We ondersteunen dat de gemeente de regie heeft en overzicht houdt over de partijen. We zien graag de partijen eerder genoemd in dit beleidsstuk zodat eerder duidelijk wordt met wie de gemeente samenwerkt. De Participatieraad adviseert om hier ook het speciaal onderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs en uitzendbureaus te noemen.

We adviseren om wat nu in kaart gebracht is als 0-meting te hanteren zodat er op een goede wijze gemonitord en geëvalueerd kan worden.

Tot slot spreken we onze waardering uit dat de gemeente Zwolle zelf het goede voorbeeld op het gebied van basisvaardigheden wil geven door in haar eigen organisatie en aan haar gelieerde organisaties op integrale en enthousiaste wijze onder andere de signalering en de toeleiding naar het aanbod te bevorderen.

Mocht onze reactie aanleiding geven tot vragen of opmerkingen dan horen we dat graag.

Met vriendelijke groet,

Aljona Wertheim
Voorzitter Participatieraad Zwolle